

2026

# ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 214

 **ОТГ** ВСЕУКРАЇНСЬКА  
АСОЦІАЦІЯ

Дайджест актуальних новин щодо  
діяльності органів місцевого  
самоврядування в умовах воєнного стану

# ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

## Розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України – Президент підписав Закон

28 травня Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України» від 18 червня 2024 року № 3812-IX.

Прийнятим Законом передбачається:

1. Надання повноважень сільським, селищним, міським радам приймати рішення про надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного чи надзвичайного стану, затвердження місцевих програм підтримки сектору безпеки і оборони (крім надання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв);
2. Надання повноважень виконавчим органам сільських, селищних, міських рад щодо:
  - підготовки, подання на затвердження, організації виконання та реалізації у період дії воєнного чи надзвичайного стану місцевих програм підтримки сектору безпеки і оборони, у тому числі програм посилення обороноздатності і безпеки держави та сприяння матеріально-технічному забезпеченню Збройних Сил України (крім надання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв);
  - підготовки, подання на затвердження, організації виконання та реалізації відповідно до закону місцевих програм будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд;
  - забезпечення можливості призначення сільського, селищного, міського голови на посаду начальника відповідної військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів) без звільнення із займаної посади, можливостей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які перебувають у відпустці без збереження заробітної плати або у разі простою, або у разі призупинення дії трудового договору, бути призначеними на посади в інших органах державної влади та органах місцевого самоврядування, військових адміністраціях, юридичних особах публічного права;
  - розширення організаційної спроможності керівництва обласною, районною радою в умовах воєнного стану при вакантності посади голови відповідної ради.

**Докладніше за посиланням**



# ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

## Верховна Рада підтримала реформу публічних закупівель

27 травня 2026 року Верховна Рада України схвалила законопроект №11520 «Про публічні закупівлі». Документ суттєво розширює можливості для участі у закупівлях українських компаній, особливо малого та середнього підприємництва, надає нові інструменти замовникам для проведення ефективних закупівель та є одним з ключових для євроінтеграції України.

Врегульований механізм поділу великих закупівель на лоти. Це не дозволить великим гравцям забирати всі замовлення та відкриє невеликим регіональним компаніям двері для участі у масштабних тендерах.

Передбачена можливість пропонувати власні рішення (Альтернативні тендерні пропозиції). Вперше бізнес зможе подавати варіанти своїх рішень (якщо це передбачено замовником). Тобто, якщо ви маєте технологічно кращу або вигіднішу альтернативу, ви зможете запропонувати її на тендері.

Оновлені правила використання рамкових угод та впровадження динамічних систем закупівель. Компанії зможуть планувати свою роботу наперед, постачаючи стандартизовані товари без постійного збору пакетів документів «з нуля».

Унормований субпідряд. Взаємовідносини із субпідрядниками та співвиконавцями тепер чітко врегульовані на рівні закупівельного закону. Це робить участь у великих проєктах безпечною та юридично захищеною для кожного учасника ланцюжка.

Закон також важливий для євроінтеграції та підсилення міжнародної співпраці. Він спрямований на імплементацію Директиви 2014/24/EU. Публічні закупівлі є частиною першого, базового кластера переговорів про вступ України до Євросоюзу.

[Докладніше за посиланням](#)



**Право на відпустку для осіб до 18 років: Конституційний Суд ухвалив рішення**

[Докладніше за посиланням](#)



# ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

## Громади отримали право фінансувати Сили оборони України

Президент України підписав закон про розширення повноважень органів місцевого самоврядування щодо підтримки сектору безпеки і оборони України (реєстр № 9559-д).

Положення закону розширюють повноваження ОМС щодо фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони України за рахунок ресурсів територіальних громад.

[Докладніше за посиланням](#)



## Верховна Рада ухвалила закон про доплати для працівників ОМС, які працюють із міжнародними проєктами

Положення законопроекту спрямовані на ефективне вирішення питання стимулювання посадових осіб місцевого самоврядування, які беруть участь в реалізації програм та проєктів міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва, що реалізуються за рахунок коштів бюджетної підтримки, допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ.

З набранням чинності положень законопроекту передбачається забезпечення належної оплати праці за додаткове навантаження посадових осіб органів місцевого самоврядування, залучених до участі в проєктах (програмах), що фінансуються за рахунок коштів бюджетної підтримки, допомоги і грантів 4 Європейського Союзу, урядів та/або муніципалітетів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ.

[Докладніше за посиланням](#)



# МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

## Парламент ухвалив Закон щодо стимулювання участі органів місцевого самоврядування в реалізації програм і проєктів міжнародної технічної допомоги та міжнародного територіального співробітництва

Верховна Рада ухвалила законопроект № 10284, який офіційно запроваджує механізм грошових доплат державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування за залучення та реалізацію проєктів міжнародної технічної допомоги.

Посадовці ОМС та державних органів, які готують заявки, ведуть переговори та звітують за міжнародними проєктами, зможуть отримувати доплати за додаткове навантаження безпосередньо з бюджету самого проєкту — коштом ЄС, іноземних урядів або донорів.

[Докладніше за посиланням](#)



[Докладніше за посиланням](#)



# МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

## Парламент підтримав у першому читанні зміни до Держбюджету-2026

Верховна Рада України підтримала у першому читанні законопроект № 15224 про внесення змін до Державного бюджету України на 2026 рік щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони.

Зміни до держбюджету пов'язані з очікуваним надходженням 45 млрд євро фінансової підтримки від ЄС у межах програми Ukraine Support Loan. Законопроект передбачає збільшення доходів держбюджету на 2,29 трлн грн, а також суттєве збільшення фінансування сектору безпеки й оборони. Окремо передбачено 40 млрд грн на реалізацію Комплексних планів стійкості регіонів та міст, зокрема на захист критичної інфраструктури, встановлення блочно-модульних котелень, когенераційних установок та резервних джерел живлення.

Законопроект спрямований на посилення обороноздатності держави та забезпечення стійкості регіонів в умовах війни. Для громад це означає додатковий ресурс на підготовку до осінньо-зимового періоду 2026/27 та підтримку безперебійного функціонування систем життєзабезпечення й критичної інфраструктури.

**[Докладніше за посиланням](#)**



# МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

## **Уряд вніс зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічних інвестиційних проєктів**

Кабінет Міністрів України постановою №667 від 27 травня 2026 року вніс зміни до порядків надання освітніх субвенцій на облаштування укриттів та модернізацію харчоблоків у закладах освіти.

Зміни стосуються порядків надання субвенцій на модернізацію їдалень (харчоблоків), облаштування укриттів у закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Для Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей змінено умови співфінансування проєктів у 2026 році. Якщо індекс податкоспроможності області за надходженнями ПДФО є меншим за 1,3, співфінансування здійснюватиметься за гнучкішою шкалою відповідно до рівня фінансової спроможності регіону. Зміни застосовуються до проєктів, які реалізуються в межах уже затверджених у 2026 році розподілів субвенцій.

Рішення спрямоване на зменшення фінансового навантаження на бюджети прифронтових регіонів та забезпечення продовження реалізації проєктів із безпеки та модернізації освітньої інфраструктури в умовах війни. Це дозволить громадам продовжити облаштування укриттів та оновлення харчоблоків навіть за обмежених місцевих ресурсів.

**[Докладніше за посиланням](#)**



# МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

## Уряд вніс зміни до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок

Кабінет Міністрів України постановою №676 від 27 травня 2026 року вніс зміни до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Оновлені правила набудуть чинності через місяць після офіційного опублікування постанови.

Зміни уточнюють порядок проведення нормативної грошової оцінки земель та окремі показники, що використовуються під час її розрахунку. Зокрема, в Методиці замінено підходи, пов'язані з визначенням показників за територіями громад, на підходи за населеними пунктами. Також уточнено порядок врахування земель оздоровчого призначення, оновлено окремі нормативи капіталізованого рентного доходу залежно від чисельності населення та внесено зміни до додатків, які використовуються під час проведення оцінки земельних ділянок.

Нормативна грошова оцінка земель є базою для розрахунку земельного податку, орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, а також низки інших платежів. Оновлення Методики має забезпечити більш актуальний та уніфікований підхід до визначення вартості земельних ділянок і підготовки відповідної документації.

[Докладніше за посиланням](#)



## Школи зможуть купувати електронні освітні ресурси за кошти субвенції НУШ

Уряд вніс зміни до порядку використання субвенції «Нова українська школа».

Відтепер заклади загальної середньої освіти зможуть закуповувати електронні освітні ресурси, ліцензії та доступ до навчальних платформ.

Зміни також передбачають можливість закупівлі електронних ресурсів і програмного забезпечення для педагогів та учнів, які навчаються дистанційно, зокрема електронних версій навчальної літератури та ресурсів з аудіосупроводом. Також змінено механізм використання залишків субвенції. Якщо заклади освіти вже забезпечили понад 80% потреб STEM-напряму, кошти можна спрямовувати на оснащення інших освітніх галузей у такій послідовності: мистецької, мовно-літературної, громадянської та історичної, а також соціальної і здоров'язбережувальної.

**[Докладніше за посиланням](#)**



## **Уряд зменшив частку співфінансування для прифронтових областей у проєктах з будівництва та модернізації харчоблоків у школах та садочках**

Уряд ухвалив рішення зменшити частку співфінансування для прифронтових областей у проєктах будівництва укриттів та модернізації харчоблоків у школах і садочках.

Для Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей рівень співфінансування тепер визначатимуть залежно від фінансової спроможності регіону. Для окремих проєктів частка державного фінансування може зрости до 80–90%.

Таке рішення дасть змогу громадам швидше облаштовувати укриття, оновлювати кухні та їдальні, а також створювати умови для очного навчання дітей. Для багатьох закладів це можливість реалізувати проєкти, які раніше були надто великим фінансовим навантаженням для місцевих бюджетів.

**[Докладніше за посиланням](#)**



# СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

## Верховна Рада підтримала у першому читанні законопроект про базову соціальну допомогу

Верховна Рада України підтримала у першому читанні законопроект №15094 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання базової соціальної допомоги».

Законопроект розроблений народними депутатами спільно з Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України.

Наступним етапом законопроект має пройти друге читання, після чого буде ухвалений в цілому.

Законопроект передбачає запровадження нового виду державної підтримки — базової соціальної допомоги. Йдеться про створення єдиної, зрозумілої системи підтримки для сімей з низькими доходами, яка об'єднає кілька існуючих видів соціальних виплат:

- державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;
- державну допомогу на дітей одиноким матерям;
- допомогу на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях;
- тимчасову державну допомогу дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме;
- державну соціальну допомогу особам, які Законопроектом пропонується проста формула визначення розміру виплати.

Загальна сума допомоги для сім'ї визначатиметься як різниця між встановленим базовим рівнем допомоги та середньомісячним доходом сім'ї за останній квартал.

**[Докладніше за посиланням](#)**



# СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

## **Світовий банк схвалив проєкт SPIRIT для трансформації системи соціального захисту України обсягом 880 млн доларів**

Рада виконавчих директорів Світового банку схвалила новий проєкт SPIRIT (Social Protection for Inclusion, Resilience, Innovation and Transformation) загальним обсягом 880 млн доларів США, спрямований на модернізацію системи соціального захисту України, підтримку вразливих груп населення та посилення стійкості громад.

Проєкт реалізовуватиметься Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України та охопить понад мільйон людей, зокрема малозабезпечені родини, сім'ї з дітьми, людей з інвалідністю, осіб похилого віку та тих, хто здійснює догляд. Фінансування проєкту включає позику Світового банку у розмірі 860 млн доларів США та грантове співфінансування від Великої Британії та Німеччини в розмірі 20 млн доларів через Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF). Проєкт передбачає реалізацію трьох ключових реформ.

Перша – створення єдиної системи Базової соціальної допомоги замість фрагментованих програм підтримки. Це дозволить забезпечити принцип «єдиного вікна» для отримувачів допомоги та поєднати фінансову підтримку із соціальними послугами й працевлаштуванням через інтегровану систему кейс-менеджменту.

Друга – реформа фінансування соціальних послуг. Державні кошти спрямовуватимуться за принципом «гроші слідують за людиною» через закупівлю послуг у державних, громадських та приватних надавачів соціальних послуг. Третя – модернізація системи підтримки осіб з інвалідністю. Йдеться про перехід від медичної моделі встановлення інвалідності до людиноцентричного підходу, який оцінює реальні потреби людини та розширює доступ до реабілітації, допоміжних засобів і підтримки працевлаштування.

**[Докладніше за посиланням](#)**



# БЕЗПЕКА: ЖКГ

## Уряд виділив 3 млрд грн на розвиток розподіленої теплової генерації в регіонах

Кошти спрямують на розвиток розподіленої теплової генерації, зокрема на придбання блочно модульних котельень, їх складових і комплектуючих, їх встановлення та проведення будівельних робіт.

Фінансування передбачене для підготовки громад до наступного опалювального сезону та створення належних умов життєдіяльності населення. Рішення дозволить обласним державним адміністраціям і Київській міській державній адміністрації швидше реалізувати першочергові заходи, передбачені комплексними планами стійкості.

Загалом 2 млрд 034 млн 111 тис. 31 грн спрямують обласним державним адміністраціям. Ще 965 млн 888 тис. 69 грн отримає Агентство відновлення для Київської міської державної адміністрації. Саме Агентство відновлення виступатиме головним розпорядником коштів для Києва з урахуванням спеціального статусу міста.

[Докладніше за посиланням](#)



## Всеукраїнська Асоціація ОТГ



тел.+38 068 914 17 35



e-mail: [office@hromady.org](mailto:office@hromady.org)

## Канали комунікації

### За посиланням



**SALAR International**  
У складі Шведської Асоціації  
місцевих влад і регіонів



Швеція  
**Sverige**




**Polaris**



співпраця з  
німеччиною  
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

**KFW**

**unicef**  
ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ

 Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra  
За підтримки Швейцарії



**DECIDE**  
швейцарсько-український проєкт  
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ  
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

**DOCCU**  
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE  
HOCHSCHULE  
ZÜRICH

**PH  
ZH**